

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/22/2018
Identifikačné číslo spisu: 7016200033
Dátum vydania rozhodnutia: 24.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7016200033.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Sone Langovej v právnej veci navrhovateľa: L. N., U. XXX/X, B., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 1Sd/2/2016 zo dňa 18.05.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 1Sd/2/2016 zo dňa 18.05.2018 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie z 26.11.2015, č. XXX XXX XXXX X, ktorým odporkyňa podľa ust. § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok zo dňa 21.09.2015 z dôvodu, že navrhovateľ podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne Košice zo dňa 28.10.2015 nie je invalidný, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že posudkoví lekári pobočky (Košice) a ústredia Sociálnej poisťovne vo svojich posudkoch zo dňa 21.03.2014, 01.12.2014, 03.03.2015, 21.09.2015, 28.10.2015, 02.05.2016 zhodne ustálili, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľa sú choroby podporného a pohybového aparátu v zmysle kapitoly XV, oddiel E, položka 4, písm. b) prílohy č. 4 k zákonu, a uzavreli, že: „Zdravotný stav posudzovaného bol prvýkrát posúdený dňa 24.03.2014 posudkovým lekárom SP pobočka Košice, ktorý svojím posudkom nevyhovet žiadosti. Posudzovaný sa následne odvolal voči rozhodnutiu SPÚ a na základe posudku posudkového lekára ústredia zo dňa

1.12.2014 a 3.3.2015 rozsudkom KS v Košiciach nebol uznaný invalidným. Dňa 28.10.2015 zdravotný stav posudzovaného posúdený na základe opakovanej žiadosti zo dňa 28.10.2015 a na základe rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne zo dňa 6.10.2015, ktorým vyhovel námietke zaujatosti a poveril posudkového lekára Sociálneho poistenia vykonávajúceho lekársku posudkovú činnosť pobočky Sociálnej poisťovne Rožňava. Pri dnešnom posúdení zdravotného stavu posudzovaného prítomný prísediaci odborný lekár z odboru neurológie MUDr. W.. Účastník konania na otázku posudkového lekára, či vznáša námietku zaujatosti voči posudkovému lekárovi Sociálnej poisťovne ústredia v Košiciach aj voči prísediacej lekárke z odboru neurológie udáva: Posudzovaný súhlasí, aby bol posúdený posudkovou lekárkou SPÚ v Košiciach - MUDr. A. a prísediacom lekárskou z odboru neurológie MUDr. W.. Posudzovaný so stredoškolským vzdelaním pracoval ako vodič špeciálnych cestných motorových vozidiel. V roku 2012 pri autonehode utrpel zlomeninu tela stavca Th7, výbežkov hrudných stavcov Th 4 - 9, lopatky a rebier. Odvtedy zvýraznenie bolesti chrbtice. Pre bolestivý syndróm chrbta vyšetrený opakovane neurologickou ambulanciou. Podľa objektívneho funkčného neurologického nálezu, ale aj na základe dnešného odborného neurologického vyšetrenia za prítomnosti prísediaceho lekára z odboru neurológie konštatujeme, že v klinickom náleze prítomná porucha statodynamiky chrbtice, krčno-hlavový a krčno-ramenný syndróm, nie sú prítomné svalové hypotrofie, bez poruchy citlivosti, bez známk motorického deficitu, bez trvalých známk koreňového dráždenia a bez poškodenia miechy. Uvedený stav ako rozhodujúce zdravotné postihnutie naďalej zaraďujeme do kapitoly XV, oddiel E, položka 4, písmeno b/ s MPSVZČ 35 %. V poslednom období pre polymorfné ťažkosti menovaný vyšetrený na rôznych odborných ambulanciách. Ortopedickým vyšetrením dokumentované mierne obmedzenie pohyblivosti bedrových kĺbov, pohyby v kolenách sú v norme. Gastroenterologickým kompletným vyšetrením bez zistenia závažného ochorenia tráviaceho traktu, prítomná divertikulóza a hemoroidy. Podľa nefrologického vyšetrenia funkčný nález je v norme, bez obmedzenia obličkových funkcií. Urologickým vyšetrením potvrdená benigná hyperplázia prostaty bez potreby liečby, stav vyžaduje len sledovanie. Podľa očného vyšetrenia zrakové funkcie sú s korekciou v norme. Opakovane pravidelne vyšetrený kardiológom pre hypertenziu ľahkú formu bez orgánových komplikácií. Endokrinologickým vyšetrením nebola potvrdená endokrinná choroba. Podľa psychologického - psychiatrického vyšetrenia prítomná úzkostná neurotická porucha a ľahká porucha pamäti. Vyššie uvedené zdravotné postihnutia sú všetky posudkovo nevýznamné ochorenia, ktoré nespôsobujú pokles pracovnej schopnosti posudzovaného a neodôvodňujú percentuálne navýšenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia. V rámci preventívneho vyšetrenia ako vodič - profesionál ani psychiater, ani psychológ, ani oftalmológ, ani ORL - foniater nepotvrdili, že nie je schopný ako vodič, ba naopak, je schopný vykonávať túto prácu bez obmedzenia. Iba jednorazové ambulantné vyšetrenie na súkromnom pracovisku, bez udania dôvodu príčiny vykonalo záver, že t. č. vyšetrovaný má zdravotné obmedzenia vykonávať prácu v určenom pracovnom zaradení. Ani jedno z uvedených ochorení nespĺňa posudkové kritéria invalidity. Posudzovaný je schopný pracovať naďalej ako vodič.“

Krajský súd k námietke navrhovateľa súvisiacu s nesprávnymi údajmi o jeho výške, váhe a krvného tlaku uviedol, že ju považuje za opodstatnenú avšak za zrejmu nesprávnosť uvedenú v posudku zo dňa 28.10.2015, ktorá nemala vplyv na zákonnosť vydaného rozhodnutia odporkyne.

K námietke navrhovateľa týkajúcej sa lekárskeho posudku o zdravotnej spôsobilosti na prácu zo dňa 25.06.2015 súd uviedol, že tento posudok bol predmetom hodnotenia kontrolným posudkom druhostupňového posudkového lekára zo dňa 02.05.2016 a nebol uznaný ako odborný posudok, pretože bol vydaný bez údajov dôvodu príčiny zdravotných obmedzení navrhovateľa vykonávať prácu v určenom pracovnom zaradení. Z predmetného posudku vyplýva jednoznačný logický záver, že navrhovateľ bol hodnotený v rámci komplexného lekárskeho vyšetrenia, avšak ani psychiater, ani psychológ, ani oftalmológ, ani ORL - foniater nepotvrdili, že navrhovateľ nie je schopný vykonávať prácu vodiča, naopak, je schopný vykonávať túto prácu bez obmedzenia. Preto tejto námietke navrhovateľa nevyhovel.

Krajský súd za dôvodnú nepovažoval ani námietku, že jeho pracovná spôsobilosť nebola riadne a komplexne vyhodnotená, pretože z vyššie uvedeného kontrolného posudku posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredia zo dňa 02.05.2016 toto tvrdenie navrhovateľa nebolo možné vyvodiť. Predmetný posudok podľa názoru súdu spĺňa požiadavku úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a

vyporiadava sa so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré boli zistené ku dňu 26.11.2015.

Krajský súd dospel k záveru, že výsledky odborných lekárskeho vyšetrení z roku 2014, 2015 i 2016, potvrdzujú zdravotný stav navrhovateľa ako zhodný so zdravotným stavom uvedeným v posudku zo dňa 28.10.2015, a teda tvrdenie navrhovateľa o zhoršení jeho zdravotného stavu nebolo preukázané a preto napadnuté rozhodnutie odporkyne ako vecne správne a súladné so zákonom potvrdil. Náhradu trov konania nepriznal.

Navrhovateľ vo včas podanom odvolaní tvrdil, že v rozhodnutí neboli dostatočne a správne zohľadnené lekárske nálezy predovšetkým čo do miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách a preto zotrval na svojom návrhu o ustanovení znalca do daného konania z odboru neurológia a následného priznania invalidného dôchodku.

Odporkyňa odvolanie navrhovateľa nepovažovala za dôvodné a navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť. Zotrvala na svojom názore, že navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a preto mu nárok na invalidný dôchodok nevznikol.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. S.s.p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok.

Pri vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu, najvyšší súd s prihliadnutím na § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a iba na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvedie argumentáciu k odvolacím dôvodom.

Podľa § 70 ods. 1 zákona poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Nárok na invalidný dôchodok je podmienený predovšetkým invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods.1 zákona).

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 až 8 zákona).

Lekársku posudkovú činnosť pri výkone dôchodkového poistenia vykonáva posudkový lekár sociálneho

poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia. Posudkový lekár posudzuje na účely sociálneho poistenia pri kontrolných lekárskech prehliadkach zdravotný stav, schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť a pracovnú schopnosť poistenca (§ 153 ods. 5 a 6 zákona).

Navrhovateľ sa domáhal priznania miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 40 %.

Z jeho odvolania je zrejmé, že nespochybňuje správnosť určenia rozhodujúceho zdravotného postihnutia - choroby podporného a pohybového aparátu, avšak je toho názoru, že odporkyňa, ale ani krajský súd nezistili dostatočne jeho skutočný zdravotný stav lebo neurčili znalca pre riadne /nezávislé/ určenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť aj so zohľadnením možnosti navýšenia percentuálneho hodnotenia /do 10 %/ za ostatné choroby všeobecne hodnotiteľné ako menej závažné. V tejto súvislosti žiada, aby napadnutý rozsudok krajského súdu bol zrušený a vec mu bola vrátená na nové posúdenie zdravotného stavu znalcom resp. posudkovou komisiou.

Podľa kapitoly XV oddiel E, položka 3 písm. b) prílohy č. 4 zákona pri degeneratívnych zmenách na chrbtici a medzistavcových platničkách s miernym funkčným postihnutím, je percentuálna miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovená v rozpätí od 35 do 45 %, pričom posudkoví lekári určili v zásade spodnú hranicu možného rozpätia.

Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je podstatnou otázkou vplyv dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti. Posudkoví lekári, ktorí vyhotovili posudky tak pred vydaním preskúmaného rozhodnutia odporkyňou, ako aj po podaní opravného prostriedku, postupovali aj podľa názoru odvolacieho súdu v súlade so zákonom. V posudkoch zohľadnili všetky zdravotné ťažkosti navrhovateľa a objektívne nálezy odborných lekárskech vyšetrení. Preto ani odvolací súd nezistil žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali ďalšie doplnenie hodnotenia zdravotného stavu navrhovateľa hoci aj znaleckým dokazovaním lebo posudky posudkových lekárov považoval za náležité zdôvodnené, jasné a zrozumiteľné, ale najmä od počiatku zhodné. V konečnom dôsledku bola potreba odbornej spolupráce a objektívneho posúdenia veci z oblasti neurológie splnená prítomnosťou MUDr. W., voči ktorej navrhovateľ nemal žiadne výhrady. Z oblasti neurológie bolo konštantne opakovaný objektívny funkčný nález, ktorý si osvojili aj posudkoví lekári, že u navrhovateľa je „v klinickom náleze prítomná porucha statodynamiky chrbtice, krčno-hlavový a krčno-ramenný syndróm, nie sú prítomné svalové hypotrofie, bez poruchy citlivosti, bez známk motorického deficitu, bez trvalých známk koreňového dráždenia a bez poškodenia miechy“. Uvedený stav zodpovedá zaradeniu do kapitoly XV, oddiel E, položka 4, písmeno b/ s MPSVZČ 35 %.

Správne uviedol krajský súd, že aj keď navrhovateľ namietal v odvolaní zhoršenie zdravotného stavu (s poukazom na ich chronicitu resp. uvedením nových chorôb), tieto však nijako nepreukázal objektívnymi nálezi. Z administratívneho spisu nevyplýva, že by navrhovateľ pri opakovaných vyšetreniach, ktorých sa fyzicky zúčastnil, predložil doklady o vyšetrení svojho zdravotného stavu, ktoré by neboli známe posudkovým lekárom pri posudzovaní jej zdravotného stavu v správnom konaní a ani v odvolacom konaní nepredložil novšie nálezy a lekárske správy ani dôkazy, ktoré by odôvodňovali pochybnosti o správnosti postupu správnych orgánov. Odvolací súd zdôrazňuje, že pokiaľ sa navrhovateľ domáhal doplnenia dokazovania za účelom preukázania invalidity, jeho zdravotné ťažkosti boli posudkovým lekárom známe a tieto sa s posúdením ich vzniku, priebehu a zmien aj dostatočne vysporiadali. Závery posudkov posudkových lekárov sú úplné a presvedčivé, bez logických rozporov, a preto nebolo potrebné doplniť dokazovanie novým vyšetrením a posúdením zdravotného stavu navrhovateľa.

Je potrebné zdôrazniť, že pri preskúmaní rozhodnutia odporkyne je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase jeho vydania (§ 250l ods. 2 v spojení s § 250i ods. 1 O.s.p), aj keď odporkyňa môže i v priebehu preskúmacieho konania rozhodnúť o neskoršom priznaní invalidného dôchodku; taká možnosť však nie je dôvodom na opakované posúdenie zdravotného stavu (podľa vlastných úvah navrhovateľa) ani v prípade predkladania novších a novších lekárske náleзов a dôvodom na zrušenie jej rozhodnutia, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu.

Novšie lekárske nálezy v takom prípade môžu byť podkladom pre prípadné zvýšenie invalidného dôchodku v správnom konaní, na základe novej žiadosti.

Odvolačný súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že posudkoví lekári vyhodnotili rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa v súlade s § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. a prílohou č. 4 zákona, a že určenie miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť odôvodnili logicky a presvedčivo, na základe dostupných lekárskeho nálezov.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, je v súlade so zákonom a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

Nič nebráni navrhovateľovi, aby v prípade podstatného zhoršenia zdravotného stavu sa domáhal na základe novších odborných výsledkov lekárskeho vyšetrení znovu o invalidný dôchodok.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 224 ods.1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods.1 O.s.p. tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný a odporkyňa trovy konania neprislúchajú zo zákona.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.